

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан філософського факультету
_____ Іван КАРПЕНКО
30.06.2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Національна ідентичність та політичне конструювання

рівень вищої освіти	<u>бакалаврський</u>
галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>052 Політологія</u> (шифр і назва)
освітня програма	<u>Політичні технології та аналіз політики</u> (шифр і назва)
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова/за вибором)
факультет	<u>філософський</u>

2025/2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філософського факультету
Протокол № 5 від 30 червня 2025 року

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: старший викладач кафедри політології філософського факультету,
кандидат політичних наук **Олег ГАЙКО**

Програму схвалено на засіданні кафедри політології
Протокол № 16 від 27 червня 2025 року

Завідувач кафедри політології



Олександр ФІСУН

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Політичні технології та
аналіз політики»



Тетяна КОМАРОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією філософського факультету
Протокол від 19 червня 2025 року № 10

Голова науково-методичної комісії
філософського факультету _____

Сергій ГОЛІКОВ

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Національна ідентичність та політичне конструювання» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Політичні технології та аналіз політики» підготовки бакалавра за спеціальністю 052 «Політологія».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Національна ідентичність та політичне конструювання» є формування у студентів-політологів знань про феномен національної ідентичності, політичне конструювання національної ідентичності, а також надати практичні інструменти вивчення сучасних національних ідентичностей.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення з основними концепціями національної ідентичності;
- розуміння базових принципів політичного конструювання національної ідентичності;
- вивчення практичних кейсів конструювання національної ідентичності;
- оволодіння інструментарієм аналізу політичного конструювання національної ідентичності;
- ознайомлення з основними проблемами та перспективами політичного конструювання національної ідентичності в XXI ст.
- підвищення рівня обізнаності щодо особливостей формування національної ідентичності в Україні.

1.3. Кількість кредитів:

Денна форма навчання 6 кредитів

Заочна (дистанційна) форма навчання 6 кредитів

1.4. Загальна кількість годин:

Денна/ заочна форми навчання 180 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
32 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
Не передбачені	Не передбачені
Самостійна робота	
116 год.	168 год.
Індивідуальні завдання	
курсова робота	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна.

В результаті вивчення курсу "Національна ідентичність та політичне конструювання" студенти повинні мати загальні та фахові компетентності (передбачені освітньою програмою).

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

Фахові компетенції:

ФК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ФК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

ФК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

ФК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

ФК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

ФК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

ФК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Програмні результати навчання:

ПРН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

ПРН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

ПРН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

ПРН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

ПРН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

ПРН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

ПРН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

1.8. Пререквізити (перелік дисциплін, що передують вивченню даної дисципліни)

Відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми, дисципліна викладається на 3 році навчання, і її вивченню передують задовільне засвоєння дисциплін загальнонаукової та теоретичної підготовки, а також теоретико-методологічного блоку.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи національної ідентичності та політичного конструювання

Тема 1. Теоретичні основи національної ідентичності

Поняття та різновиди ідентичностей . Основні концепції національної ідентичності: примордіалізм (натуралістична концепція); конструктивізм (історико-культурна концепція); модернізм. Етнічний та громадський підходи до розуміння нації. Ключові елементи національної ідентичності. Національна держава. Етапи формування націй: донаціональні спільноти; ранні модерні нації; класичні нації; масові нації. Виклики національній ідентичності в умовах глобалізації.

Тема 2. Конструювання національної ідентичності

Специфічні особливості політичного конструювання національної ідентичності. Основні інструменти політичного конструювання національної ідентичності: освіта та гуманітарна політика; політика історичної пам'яті, мовна політика; ЗМІ та політичний дискурс; політика щодо громадянства

Розділ 2. Основні механізми національної ідентичності та політичного конструювання

Тема 3. Політичний режим та національна ідентичність

Основні типи політичних режимів: демократія; авторитаризм; тоталітаризм. Демократія та національна ідентичність. Авторитаризм та національна ідентичність. Тоталітаризм та національна ідентичність.

Тема 4. Роль мови, культури та релігії у процесах формування національної ідентичності.

Значення мови для формування національної ідентичності. Основні механізми мовної політики. Мовна політика у Франції, Канаді, Швейцарії, Україні. Виклики та перспективи мовної політики у XXI ст. Вплив культури на формування національної ідентичності. Основні механізми культурної політики. Державна культурна політика в Україні, Франції, США, Китаї. Релігія як чинник консолідації нації. Роль релігії у боротьбі за незалежність. Соціальна роль релігії. Релігія як чинник розколу суспільства.

Тема 5. Політичні партії та громадські організації в процесі конструювання національної ідентичності.

Основні механізми впливу політичних партій та громадянських організацій на формування національної ідентичності. Вплив політичних партій та громадянських організацій на формування національної ідентичності у Франції, Німеччині, Індії, Ізраїлі, Польщі.

Тема 6. Націоналізм: ідеологія та сучасна практика.

Передумови та чинники виникнення націоналізму: просвітництво, друкарство, промислова революція, освіта. Поява і поширення націоналізму в історичній ретроспективі. Форми сучасного націоналізму: громадянський, етнічний, релігійний, регіональний і сепаратистський, популістський.

Розділ 3. Проблематика національної ідентичності в сучасному світі

Тема 7. Проблематика національної ідентичності в постіндустріальних суспільствах

Феномен постіндустріального суспільства. Основні ознаки постіндустріального суспільства. Форми національної ідентичності у постіндустріальних суспільствах. Моделі врегулювання міжкультурних відносин в постіндустріальних суспільствах: модель асиміляції (Франція, Японія); модель мультикультуралізму (Канада, Швейцарія); модель інтеграції (Німеччина, США). Сучасні виклики національній ідентичності в постіндустріальних суспільствах.

Тема 8. Національна ідентичність в інформаційних та гібридних конфліктах (війнах)

Інформаційна війна. Гібридний конфлікт. Стратегічне значення ідентичності. Основні напрями атак на ідентичність. Методи атак на національну ідентичність. Протидія атакам на ідентичність. Методи інформаційного впливу. Способи захисту національної ідентичності.

Тема 9. Проблеми і перспективи формування української національної ідентичності у XXI ст.

Історичні етапи формування сучасної української ідентичності. Основні виклики формування української національної ідентичності у XXI столітті. Позитивні тенденції і перспективи розвитку національної ідентичності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин
----------------------	-----------------

1	Денна форма						Заочна форма					
	Усьо го	у тому числі					Усьо го	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	ср		л	п	лаб	інд	ср
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1. Теоретичні основи національної ідентичності та політичного конструювання												
Тема 1. Теоретичні основи національної ідентичності	26	6	5			15	23	1	1			21
Тема 2. Конструювання національної ідентичності	24	6	5			13	20	1	1			18
Разом за розділом 1	50	12	10			28	43	2	2			39
Розділ 2. Основні механізми національної ідентичності та політичного конструювання												
Тема 3. Політичний режим та національна ідентичність.	14	3	3			8	14	1	1			12
Тема 4. Роль мови, культури та релігії у процесах формування національної ідентичності.	18	4	4			10	15	1	1			13
Тема 5. Політичні партії та громадські організації в процесі конструювання національної ідентичності.	10	2	2			6	15	1	1			13
Тема 6. Націоналізм: ідеологія та сучасна практика.	10	2	2			6	15	1				14
Контрольна робота	6		2			4	5		1			4
Разом за розділом 2	58	11	13			34	64	4	4			56
Розділ 3. Проблематика національної ідентичності в сучасному світі												
Тема 7. Проблематика національної ідентичності в постіндустріальних суспільствах	14	3	3			8	14					14
Тема 8. Національна ідентичність в інформаційних та гібридних конфліктах (війнах)	14	3	3			8	15					15
Тема 9. Проблеми і перспективи формування української національної ідентичності у XXI ст.	14	3	3			8	14					14
Разом за розділом 3	42	9	9			24	43					43
Курсова робота	30				30		30				30	
Усього годин	180	32	32		30	86	180	6	6		30	138

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин (денна)	К-сть годин (заочна)
1	Теоретичні основи національної ідентичності	5	1
2	Конструювання національної ідентичності	5	1
3	Політичний режим та національна ідентичність.	3	1
4	Роль мови, культури та релігії у процесах формування національної ідентичності.	4	1
5	Політичні партії та громадські організації в процесі конструювання національної ідентичності.	2	1
6	Націоналізм: ідеологія та сучасна практика.	2	

7	Контрольна робота	2	1
8	Проблематика національної ідентичності в постіндустріальних суспільствах	3	
9	Національна ідентичність в інформаційних та гібридних конфліктах (війнах)	3	
10	Проблеми і перспективи формування української національної ідентичності у XXI ст.	3	
	Разом	32	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид, зміст самостійної роботи	К-сть годин (денна)	К-сть годин (заоч.)
1	Опрацювати рекомендовану літературу щодо основних теоретичних підходів до національної ідентичності	15	33
2	Прочитати рекомендовану літературу щодо особливостей формування національної ідентичності та основних інструментів політичного конструювання	22	30
3	Розглянути особливості мовної та культурної політики в контексті формування національної ідентичності.	17	25
4	Проаналізувати роль ідеологій та громадсько-політичних організацій в процесі конструювання національної ідентичності.	13	22
5	Опрацювати джерела щодо проблематики національної ідентичності в сучасному світі	19	28
	Разом	86	138

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено написання та захист курсової роботи з дисципліни «Національна ідентичність та політичне конструювання».

Курсова робота повинна мати наступну структуру:

Титульний аркуш, на якому вказується: Міністерство освіти і науки України,

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, навчально-науковий інститут, кафедра, тема роботи, форма навчання, курс, група, прізвище, ім'я та по батькові, учений ступінь, учене звання наукового керівника, рік написання.

Зміст (план), в якому вказується структура роботи: вступ, назви глав і параграфів (розділів і підрозділів), сторінки їхнього початку і закінчення, висновки, список використаних джерел, додатки (якщо потрібно).

Вступ (2-3 сторінки), де обґрунтовується актуальність теми, ступінь її розробленості, вказуються основні публікації за даною темою, формулюються цілі і задачі роботи. Обґрунтування актуальності роботи не повинно бути багатослівним, потрібно указати суть проблеми, і чого і впливає актуальність теми.

Основна частина може складатися з глав і параграфів або розділів і підрозділів (загальний обсяг 15-19 сторінок). Кожен розділ (глава) закінчується короткими висновками, що повинні бути обґрунтованими, самостійними, грамотно викладеними.

Висновки (2-3 сторінки), де містяться короткі висновки і пропозиції, що повинні бути чітко сформульованими, мати закінчену форму. Вони повинні впливати із суті роботи й обов'язково з власного матеріалу, із власного спостереження і міркування студента і містити те нове, до чого прийшов автор роботи.

Список використаних джерел, впорядкований або за алфавітом, або за порядком згадування.

Додатки (якщо це необхідно), у яких містяться об'ємні статистичні дані (наприклад, таблиці). Кожен додаток починається з нової сторінки. Він повинен мати свій заголовок. Якщо в роботі більше одного додатка, вони нумеруються послідовно арабськими цифрами.

Критерії оцінки курсової роботи

Текст курсової роботи	Захист курсової роботи	Сума
-----------------------	------------------------	------

Максимальна оцінка – 8 балів, які студент може отримати за умов дотримання сформульованих вище умов	Максимальна оцінка – 7 балів, яких 4 бали за якість презентації (використання мультимедійних засобів, коректне представлення теоретичної та емпіричної бази роботи, логічність та обґрунтованість висновків); 3 бали за відповіді на питання (повнота відповіді, обґрунтованість, вміння аргументувати власну позицію).	15
---	---	----

Теми курсових робіт:

1. Проблематика конструювання національної ідентичності в роботах представників модерністської парадигми.
2. Проблематика конструювання національної ідентичності в роботах представників конструктивістської парадигми.
3. Особливості формування національної ідентичності в країнах Центрально-Східної Європи.
4. Посткомуністичні режими і проблема формування національних ідентичностей.
5. Формування національної ідентичності і політика національної пам'яті в Польщі.
6. Проблеми формування національної ідентичності в Ізраїлі.
7. Національна ідентичність, раціональність і романтизм: витоки національних держав
8. Формування національної ідентичності в Німеччині.
9. Особливості італійської національної ідентичності.
10. Проблематика конструювання політичної нації у Франції.
11. Роль мистецтва в процесі конструювання національної ідентичності.
12. Кінематограф як інструмент політичного конструювання національної ідентичності.

7. Методи навчання

Основними методами навчання є лекційні та семінарські заняття за темами дисципліни. Викладення лекційного матеріалу здійснюється із використанням медіапрезентацій, відео-матеріалу з проблематики міжнародних організацій, використання експрес-дискусій та онлайн-застосунків під час інтерактивних лекцій. Під час проведення семінарських занять використовуються виступи студентів з доповідями за темою семінару, наведення прикладів (case-study), презентація студентами інфографіки та аналітичних записок. Під час самостійної роботи здійснюється опрацювання студентами наукових праць, присвячених проблематиці проблем влади та її реалізації у різних політичних системах.

8. Методи контролю

Основними критеріями оцінювання поточної успішності студентів є участь у семінарах робота над курсовою роботою, самостійна робота над вивченням основних джерел. Передбачена форма підсумкового контролю – іспит, визначається робочим планом.

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння

	сформувати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача є підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни. На залік виносяться три відкриті питання, одне питання оцінюється в 10 балів, два питання оцінюються по 15 балів.

Оцінювання знань та умінь здобувача при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі

	упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Загальна сума балів семестрового та підсумкового контролю складає «100».

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота	Екз а ме н	Су ма
--	---------------------	----------

Поточний контроль та самостійна робота											Екзамен	Сума	
Розділ 1		Розділ 2				Розділ 3			К/р	Курсова	Разом	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	1	15	60		
7	7	4	5	3	3	4	4	3	5				

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

Mahler, G. 2024. Frustrated Nationalism in the Twenty-First Century. In: G.S. Mahler (Ed.), *Frustrated Nationalism : Nationalism and National Identity in the Twenty-First Century*. New York: State University of New York Press.

Jensen, L. 2025. *The Roots of Nationalism: National Identity Formation in Early Modern Europe, 1600-1815*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Hobsbaum, E. 1990. *Nations and nationalism since 1780: Programme, myth, reality*. Cambridge: Cambridge University Press.

Андерсон, Б.. 2001. *Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму*. Київ: Критика.

Goldstein, J. 2022. *Real Americans: National Identity, Violence, and the Constitution*. Lawrence: University Press of Kansas.

Сміт, Е. 1994. *Національна ідентичність*. Київ: Основи.

Сміт, Е. 2006. *Нації та націоналізм у глобальну епоху*. Київ: Ніка-Центр.

Касьянов, Г. В. 1999. *Теорії нації та націоналізму*. Київ: Либідь.

Гелнер, Е. 2003. *Нації та націоналізм; Націоналізм*. Київ: Таксон.

Допоміжна

Кіндратець, О. М., Сергієнко, Т. І. 2023. Національна ідентичність як умова збереження та зміцнення державного суверенітету, *Вісник Маріупольського державного університету. Сер.: Історія, Політологія*, 35-36: 78-89. <https://doi.org/10.34079/2226-2830-2023-13-35-36-78-89>

Заяць, Н. В. 2022. Національна ідентичність як основа для розвитку політичної нації в Україні, *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*, 56: 28-32.

<https://doi.org/10.32841/2307-1745.2022.56.6>

Чупрінова, Н. Ю., Суврук, І. І., Соколовська, Ю. В. 2024. Історична пам'ять та національна ідентичність в умовах російсько-української війни (2014-2024), *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*, 35 (74): 95-99. <https://doi.org/10.32782/2663-5984.2024/3.15>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах обставин непередбаченої сили освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання згідно із затвердженим розкладом занять на платформі Zoom проводяться лекційні заняття. Семінарські/практичні та консультації, контроль самостійної роботи проводиться на платформах Zoom/Moodle. Складання підсумкового семестрового контролю відбувається дистанційно на платформі Moodle.

12. Перелік питань до іспиту

1. Основні складові національної ідентичності.
2. Особливості примордіалістського підходу до нації.
3. Особливості конструктивістського підходу до нації.
4. Вплив держав на формування національної ідентичності.
5. Національна ідентичність в умовах глобалізації.
6. Вплив ЗМІ на формування національної ідентичності.
7. Основні механізми конструювання політичної ідентичності.
8. Освіта як інструмент політичного конструювання національної ідентичності.
9. Мова і проблема формування національної ідентичності.
10. Роль національних міфів та історичних наративів в процесі формування національної ідентичності.
11. Меморіальна політика як інструмент політичного конструювання.
12. Загальна характеристика проблематики національної ідентичності в постіндустріальних суспільствах.
13. Форми національної ідентичності у постіндустріальних суспільствах.
14. Моделі врегулювання міжкультурних відносин у постіндустріальних суспільствах.
15. Виклики національній ідентичності в постіндустріальних суспільствах.
16. Співвідношення між національною, регіональною і локальною ідентичністю в постіндустріальних суспільствах.
17. Кореляція між політичним режимом та національною ідентичністю (загальна характеристика).
18. Національна ідентичність в демократичних суспільствах
19. Національна ідентичність в авторитарних режимах.
20. Тоталітарний режим та національна ідентичність.
21. Функції мови в національній ідентичності.
22. Різновиди і особливості мовної ідентичності.
23. Виклики та перспективи мовної політики в сучасному світі.
24. Роль культурної політики у формуванні національного самоусвідомлення.
25. Значення культурної політики в процесі формування національної ідентичності.
26. Головні механізми культурної політики.
27. Вплив релігії на формування національної ідентичності.
28. Релігія як чинник консолідації нації.
29. Соціальна роль релігії.

30. Релігія як чинник розколу суспільства.
31. Виклики та перспективи для релігійної ідентичності в ХХІ ст.
32. Релігійні конфлікти (війни) в сучасному світі.
33. Стратегічне значення ідентичності.
34. Методи атак на національну ідентичність.
35. Протидія атакам на ідентичність.
36. Методи інформаційного впливу на ідентичність.
37. Способи захисту національної ідентичності
38. Націоналізм як політична ідеологія (загальна характеристика).
39. Передумови і основні чинники виникнення націоналізму.
40. Історичні етапи розвитку націоналізму
41. Проблематика націоналізму в сьогоdnішньому світі.
42. Різновиди сучасного націоналізму